

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра менеджменту (№ 602)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова НМК 3

Філіп
(підпис)

Л.О. Філіпковська
(ініціали та прізвище)

« 31 » серпня 2020 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА ОБОВ'ЯЗКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ
(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
28 «Публічне управління та адміністрування»
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 073 «Менеджмент»
281 «Публічне управління та адміністрування»
(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: «Менеджмент», «Управління проектами»
«Менеджмент організацій і адміністрування»
(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Харків 2020 рік

Робоча програма Стратегічне управління підприємством
(назва дисципліни)

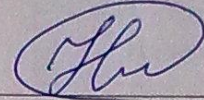
для студентів за спеціальностями 073 «Менеджмент», 281 «Публічне управління та адміністрування»

освітніми програмами «Менеджмент», «Управління проектами», «Менеджмент організацій і адміністрування»

«27» серпня 2020 р., – 12 с.

Розробник: Калініна О.М, доцент, к.е.н., доцент

(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

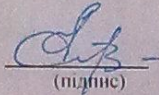

(підпис)

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри менеджменту (№ 602)
(назва кафедри)

Протокол № 1 від « 31 » серпня 2020 р.

Завідувач кафедри д.е.н., професор
(науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

А.В. Доронін
(ініціали та прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни (денна форма навчання)
Кількість кредитів - 4,5	Галузь знань <u>07 «Управління та адміністрування»</u> Спеціальність <u>073 "Менеджмент"</u> <u>281 «Публічне управління та адміністрування»</u> Освітня програма <u>«Менеджмент»</u> <u>«Управління проектами»</u> <u>«Менеджмент організацій і адміністрування»</u> Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Обов’язкова
Кількість модулів 2		Навчальний рік
Кількість змістовних модулів 2		2020/2021
Індивідуальне завдання РГР <u>«Особливості стратегічного управління: практичний аспект»</u> (назва)		Семестр
Загальна кількість годин – 64/135		7-й
		Лекції*
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: 8,4 аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4,4		32 год.
		Практичні, семінарські*
		32 год.
		Лабораторні*
		годин
		Самостійна робота
		71 годин
		Вид контролю
		модульний контроль, іспит

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 64/71.

¹⁾Аудиторне навантаження може бути зменшене, або збільшене на одну годину в залежності від розкладу занять.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: засвоїти теоретичні засади управління змінами, методів аналізу ресурсів і компетенцій підприємства; набути навички аналізу і розвитку організаційної структури і культури підприємства, опливу на агентів стратегічних змін на підприємстві.

Завдання: вивчити теоретичні засади стратегічного управління підприємством; техніку проведення матричного аналізу; фактори, що впливають на ефективність реалізації стратегії підприємства; етапи реалізації стратегії підприємства; учасників процесу впровадження стратегічних змін.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких **компетентностей**:

ЗК4 - Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК5 - Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК9 - Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ФК2 – Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

ФК3 – Здатність визначати перспективи розвитку організації.

ФК12 – Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обгрунтовані рішення.

Програмні результати навчання:

ПРН6 – Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обгрунтування управлінських рішень.

ПРН11 – Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

ПРН16 – Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

ПРН17 – Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

Міждисциплінарні зв'язки: менеджмент, самоменеджмент, управління конкурентоспроможності.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовний модуль 1. Теоретичні засади стратегічного управління

Тема 1. Концептуальні засади теорії стратегічного управління

Передумови розвитку теорії стратегічного управління. Концепція стратегічного управління. Предмет та об'єкт стратегічного управління підприємством. Поняття «стратегія підприємства». Стратегічні рішення на підприємствах та фактори впливу на їх прийняття.

Ключові гіпотези стратегічного управління: випадковості; залежності від зовнішнього середовища; відповідності; стратегії, здібності та діяльності; багатоелементності; збалансованості. Задачі стратегічного управління. Порівняльний аналіз стратегічного управління з іншими науковими підходами до управління підприємствами. Моделі стратегічного управління.

Імовірні вигоди від застосування стратегічного управління в практичній діяльності підприємств. Причини зростання значущості стратегічного управління для підприємств у ринкових умовах господарювання. Досвід та проблеми використання теорії стратегічного управління в процесі розвитку українських підприємств в ринкових умовах господарювання.

Тема 2. Рівні стратегічних рішень та типологій стратегій підприємства

Передумови для прийняття стратегічних рішень у процесі управління підприємством. Корпоративний, діловий, функціональний та операційний рівні стратегічних рішень.

Характерні риси стратегій підприємства. Загальна типологія стратегій за рівнями стратегічних рішень.

Стратегії підприємств різних галузей. Еталонні стратегії розвитку підприємства та стратегії його організаційного розвитку.

Стратегії управління ресурсами підприємства (ресурсозабезпечення та ресурсозбереження) та особливості їх вибору.

Виробнича стратегія підприємства та їх класифікація за: розвитком виробництва, використанням виробничого потенціалу, стадіями виробничої філософії тощо. Маркетингова стратегія підприємства та її субстратегії (ринкова, товарна, якості, ціни, просування, збуту). Стратегії управління персоналом. Стратегії наукових досліджень та розробок.

Стратегії підприємств на іноземних ринках.

Тема 3. Етапи стратегічного управління та особливості формування стратегії підприємства

Основні етапи стратегічного управління: стратегічне планування, стратегічний аналіз; стратегічний вибір; реалізація стратегії.

Місія підприємства та правила її формулювання в процесі стратегічного управління підприємством. Значення місії для підприємства з орієнтацією на стратегічний розвиток. Класифікація стратегічних цілей. Побудова дерева стратегічних цілей. Визначення факторів, що впливають на вибір стратегічних цілей. Формування системи стратегічних цілей і завдань.

Альтернативні підходи стратегічних шкіл до формування стратегії підприємства. Сутність та принципи планування стратегій. Структура стратегічного плану та моделі стратегічного планування.

Тема 4. Стратегічне планування

Принципи стратегічного планування. Значення стратегічного планування діяльності підприємства в умовах нестабільності зовнішнього оточення. Підходи до організації стратегічного планування у підприємстві.

Процес стратегічного планування. Характеристика етапу цілеутворення. Вибір місії та правила її формування. Значення місії для підприємства з орієнтацією на стратегічний розвиток. Девіз та кредо підприємства. Класифікація стратегічних цілей. Фактори, які впливають на вибір стратегічних цілей. Сфери встановлення стратегічних цілей підприємства.

Тема 5. Стратегічний аналіз зовнішнього середовища підприємства

Сутність та об'єкти стратегічного аналізу в процесі прийняття стратегічних рішень. Специфіка загального, галузевого, операційного та внутрішнього середовища підприємства. Типи зовнішнього середовища підприємства: змінне або нестабільне; вороже; різноманітне; технічно складне. Фактори впливу на нестабільність зовнішнього середовища.

Особливості стратегічного аналізу середовища підприємств виробничої та невиробничої сфер діяльності. Методи та моделі для проведення стратегічної діагностики середовища підприємства.

Наукові підходи до визначення ступеня нестабільності зовнішнього середовища. Ризики ринкового середовища та їх роль у стратегічному управлінні підприємством. Методи та показники оцінювання ризиків ринкового середовища підприємства.

Стратегічний аналіз галузевого середовища підприємства. Особливості галузевого розвитку у часі. Модель життєвого циклу галузі. Визначення ключових факторів успіху (КФУ) підприємства залежно від специфіки галузевого середовища.

Модульний контроль.

Змістовний модуль 2. Практичні засади стратегічного управління

Тема 6. Стратегічний потенціал підприємства та формування його конкурентних переваг

Поняття «стратегічний потенціал підприємства». Елементи стратегічного потенціалу підприємства та фактори впливу на його формування і розвиток.

Методи та показники оцінювання стратегічного потенціалу підприємства. Розриви між стратегічними цілями та потенціалом підприємства. Особливості управління стратегічним потенціалом підприємств різних сфер економічної діяльності.

Сутність, класифікація та основні характеристики конкурентних переваг підприємства. Ресурси та компетенції, як носії конкурентних переваг підприємства. Характеристика ключових компетенцій підприємства та методи їх ідентифікації. Основні способи (механізми) реконфігурації компетенцій підприємства.

Організаційні здатності як необхідна база розвитку ресурсів та компетенцій підприємства. Рутини; їх місце в організаційних процесах та способи трансформації.

Технології формування та розвитку конкурентних переваг підприємства. Концепція ланцюга формування вартості (цінностей). Вплив змін у стратегічному потенціалі підприємства на розвиток та зміцнення його конкурентних переваг на ринку.

Тема 7. Види стратегічного управління

Девіантний та превентивний характер системи управління. Системи управління в умовах і стабільного, динамічного зовнішнього оточення та в умовах кризової ситуації. Поняття «сильних» і «слабких» сигналів зовнішнього середовища в процесі стратегічного управління підприємством.

Ранжування управлінських завдань за ступенем терміновості рішення. Інформаційні компоненти системи стратегічного управління.

Управління на засадах контролю, екстраполяції, передбачення змін. Управління на засадах гнучких екстрених рішень: управління шляхом реструктурування стратегічних завдань; управління за слабкими сигналами; управління в умовах стратегічних несподіванок.

Застосування різновидів стратегічного управління підприємствами України та інших країн світу в ринкових умовах господарювання.

Тема 8. Портфельні стратегії та управління стратегічною позицією підприємства

Поняття «портфель підприємства» у стратегічному управлінні та мета його розробки. Сутність портфельної стратегії підприємства та її різновиди залежно від галузевої привабливості та організаційної сили підприємства.

Стратегічна позиція підприємства та стратегічні зони господарювання (СЗГ): поняття та характеристика. Параметри, які характеризують стратегічну позицію підприємства та СЗГ. Ключові фактори успіху СЗГ: види та характеристика.

Стратегічна сегментація ринку в процесі управління стратегічною позицією підприємства. Визначення реальної та потенційної ємності ринку.

Привабливість СЗГ та її оцінювання. Стратегічна гнучкість (зовнішня та внутрішня) та синергізм СЗГ. Використання матриць «Бостонської консультативної групи», «МакКінзі», «Shell»-DPM, моделі ADL та інших для оцінювання стратегічної позиції підприємства та визначення стратегічно перспективних для нього напрямів розвитку/ дій на ринку.

Тема 9. Генерування стратегій та умови їх реалізації

Критерії вибору стратегічних альтернатив. Використання матричної моделей (І. Ансоффа, М. Портера та інших) у процесі генерування стратегій підприємства.

Стратегічний набір підприємства та вимоги до його формування. Поняття стратегічної прогаліни. Специфічні напрями заповнення стратегічної прогаліни.

Умови реалізації стратегії, пов'язані з управлінською структурою, організаційною культурою та персоналом підприємства. Створення корпоративної культури для підтримки стратегії підприємства. Мотивація персоналу в процесі реалізації стратегії.

Тема 10. Стратегічний контроль в процесі стратегічних перетворень на підприємстві

Мета та завдання стратегічного контролю в управлінні діяльністю підприємства в ринкових умовах господарювання. Методи оцінювання обраних підприємством стратегій. Критерії та показники ефективності стратегій.

Оцінювання доцільності впровадження стратегічних змін на підприємстві в процесі реалізації стратегії. Суть стратегічних перетворень та визначення їх рівня: стратегія, що триває; рутинні стратегічні зміни; обмежені зміни; радикальні стратегічні перетворення; зміна напрямку руху. Характеристика впливу різнорівневих стратегічних змін на підприємство. Масштаби стратегічних перетворень та особливості їх здійснення.

Агенти змін, їх навички та основні завдання. Налагодження зворотного зв'язку в процесі стратегічного управління. Підготовка агентів змін середньої ланки. Шляхи подолання стереотипів, що загрожують змінам. Ментальні моделі агентів стратегічних змін.

Модульний контроль.

Модуль №2.

Індивідуальне завдання «Особливості стратегічного управління: практичний аспект»

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усього	у тому числі			
		л	п	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6
Модуль 1					
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади стратегічного управління					
Тема 1. Концептуальні засади теорії стратегічного управління	11	2	2		7
Тема 2. Рівні стратегічних рішень та типологій стратегій підприємства	14	2	4		8
Тема 3. Етапи стратегічного управління та особливості формування стратегії підприємства	12	2	4		6
Тема 4. Стратегічне планування	16	4	4		8
Тема 5. Стратегічний аналіз зовнішнього середовища підприємства	14	2	4		8
Модульний контроль	2	2			
Разом за змістовним модулем 1	69	14	18	-	37
Змістовий модуль 2. Практичні засади стратегічного управління					
Тема 6. Стратегічний потенціал підприємства та формування його конкурентних переваг	14	4	2		8
Тема 7. Види стратегічного управління	10	2	2		6
Тема 8. Портфельні стратегії та управління стратегічною позицією підприємства	12	4	2		6
Тема 9. Генерування стратегій та умови їх реалізації	12	4	4		4
Тема 10. Стратегічний контроль в процесі стратегічних перетворень на підприємстві	10	2	4		4
Модульний контроль	2	2			
Разом за змістовним модулем 2	60	18	14	0	28
Усього годин по навчальній дисципліні	129	32	32		65
Модуль 2					
Індивідуальне завдання	6				6
Контрольний захід - іспит	-	-	-	-	-
Усього годин	135	32	32	-	71

5. Теми семінарських занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1		
	Разом	

6. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні питання стратегічного управління підприємством у сучасних економічних умовах	2
2	Основи планування стратегії на різних рівнях стратегічного управління	4
3	Стратегічне управління як система. Формулювання місії підприємства, основних цілей та завдань	4
4	Процес управління стратегічними змінами	4
5	Стратегічний аналіз зовнішнього середовища підприємства	4
6	Стратегічний аналіз внутрішнього середовища підприємства	2
7	Оцінка привабливості стратегічних зон господарювання (СЗГ)	2
8	Стратегічний аналіз і планування портфелю підприємства за допомогою матриці Бостонської консультативної групи (БКГ)	2
9	Стратегічний аналіз і планування портфелю підприємства за допомогою матриці Мак-Кінсі	4
10	Стратегічний контроль	4
	Усього годин	32

7. Теми лабораторних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1		
	Разом	

8. Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні проблеми стратегічного управління підприємством у сучасних економічних умовах. Бюджетування та фінансовий контроль	7
2	Середовище господарської організації. Основні підходи до розуміння середовища господарської організації	8
3	Сутність категорії «конкурентоспроможність». Конкурентоспроможність продукції	6
4	Прогнозування в системі стратегічного управління. Методи сценарного прогнозування	8
5	Продуктово-товарні стратегії. Виробничі характеристики продуктово-товарних стратегій	8
6	Функціональні стратегії - Виробнича стратегія. Комплексні стратегії	8
7	Бар'єри стратегічного планування та способи їх подолання	6
8	Забезпечення виконання стратегічних планів, проектів та програм	6
9	Роль фінансового-економічного забезпечення у стратегічному управлінні. Економічні відносини між окремими підрозділами організації	4
10	Облік та контроль у системі стратегічного управління	4
11	Виконання індивідуального завдання	6
	Усього годин	71

9. Індивідуальні завдання (розрахункова робота)

1. Завдання 1 (реферат) – номер реферату вибирається відповідно до порядкового номера в списку групи (по журналу). Реферат пишеться на дві вказані теми.

2. Завдання 2 – практична частина:

- Провести аналіз макросередовища на прикладі підприємств (організацій) Харківської області за допомогою аналізу конкурентних сил по Портеру. Для цього необхідно ознайомитися з даними за варіантом.

- Виконати аналіз асортименту підприємства використовуючи матрицю Мак-Кінсі.

- Відобразити на рисунку отримані результати та зробити висновки.

10. Методи навчання

Словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.); наочні (ілюстрування, демонстрування) та практичні (практичні роботи, індивідуальне опитування, тестування).

11. Методи контролю

Поточний, підсумковий контроль, семестровий контроль (іспит).

12. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують студенти

12.1. Розподіл балів, які отримують студенти (кількісні критерії оцінювання)

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Виконання і захист практичних робіт	0...3	4	0...12
Модульний контроль	0...25	1	0...25
Змістовний модуль 2			
Виконання і захист практичних робіт	0...3	5	0...15
Модульний контроль	0...25	1	0...25
РГР			0...23
Усього за семестр			0...100

Семестровий контроль (іспит) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за наявності допуску до іспиту. Під час складання заліку студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для заліку складається з двох теоретичних запитань та одного практичного. Максимальна кількість балів за кожне питання: 30, 30, 40 (сума – 100 балів).

12.2. Якісні критерії оцінювання

Після вивчення курсу студент повинен;

знати:

- зміст, мету і завдання стратегічного менеджменту;
- теоретичні засади управління змінами;
 - техніку проведення матричного аналізу;
 - фактори, що впливають на ефективність реалізації стратегії підприємства;
 - етапи реалізації стратегії підприємства;
- учасників процесу впровадження стратегічних змін.

вміти:

- оцінювати рівень та послідовність проведення стратегічних змін на підприємстві у розрізі функціональних стратегій;
 - давати кількісну оцінку досліджуваним факторам, які впливають на ефективність реалізації стратегії підприємства.

- застосовувати на практиці інструменти аналізу диверсифікованого портфеля підприємства
 - виявляти зв'язок стратегічних змін з етапами життєвого циклу організації;
 - формувати єдиний інформаційний простір на підприємстві для забезпечення інформаційної підтримки стратегічного менеджменту
 - виявляти і переборювати опір упровадженню стратегічних змін на підприємстві;
 - приймати колективні рішення з управління стратегічними змінами.
- мати уяву:
- про сучасні прогресивні технології стратегічного аналізу;
 - про фактори довготривалого і стабільного розвитку підприємства в умовах динамічних змін;
 - про стан розвитку стратегічного управління на підприємствах України.

У результаті вивчення дисципліни у студентів мають бути сформовані спеціальні професійні, соціальні та особистісні компетенції, накопичені знання щодо теоретичних засад управління змінами, методів аналізу ресурсів і компетенцій підприємства: набуті навички аналізу і розвитку організаційної структури і культури підприємства, опливу на агентів стратегічних змін на підприємстві

12.3 Критерії оцінювання роботи студента протягом семестру

Задовільно (60-74). Показати мінімум знань та умінь. Виконати індивідуальні завдання та здати тестування. Знати концептуальні засади теорії стратегічного управління. Рівні стратегічних рішень та типологій стратегій підприємства. Етапи стратегічного управління та особливості формування стратегії підприємства

Добре (75-89). Твердо опанувати перелік знань та умінь, захистити всі індивідуальні завдання, здати тестування та поза аудиторну самостійну роботу. Мати уяву про етапи стратегічного управління та особливості формування стратегії підприємства.

Відмінно (90-100). Здати всі контрольні точки з оцінкою «відмінно». Досконально знати всі теми та уміти застосовувати засоби стратегічного управління підприємством.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

13. Методичне забезпечення

1. Калініна О.М., Ястремська О.М., Божко В.П. Монографія. – Управління оборотним капіталом промислового підприємства на основі бюджетування. – Х.: Вид-во «НТМТ», 2011. – 208 с.
2. Калініна О.М. Управління капіталом в фінансовій діяльності суб'єктів підприємництва. Навчальний посібник. – Харків: Нац. аерокосм. ун-т «Харк. авіац. ін-т», 2011. – 57 с.
3. Калініна О.М., Кракос Ю.Б., Гребенікова О.В., Гусева Ю.Ю. Аналіз фінансових результатів підприємства. Навчальний посібник. – Харків: Нац. аерокосм. ун-т «Харк. авіац. ін-т», 2011. – 42 с.
4. Калініна О.М., Кракос Ю.Б., Каширіна О.В. Управління активами промислового підприємства: необоротні активи. Ч.1 Навчальний посібник. – Х.: Нац. аерокосм. ун-т "Харк. авіац. ін-т", 2012. – 54 с.
5. Калініна О.М., Кракос Ю.Б. Управління активами промислового підприємства: оборотні активи. Ч.2 Навчальний посібник. – Х.: Нац. аерокосм. ун-т "Харк. авіац. ін-т", 2013. – 52 с.

6. Калініна О.М. Корпоративне управління [Текст]: навч. посіб. / О. М. Калініна. – Х.: Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харк. авіац. ін-т», 2015. – 52 с.
7. Калініна О. М. Стратегічне управління [Текст]: навч. посіб. / О. М. Калініна, І. О. Гончар. – Х.: Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харк. авіац. ін-т», 2016. – 80 с.
8. Калініна О.М., Скачкова І.О., Кононенко А.В. Управління конкурентоспроможністю підприємства [Текст]: навч. посіб. / О. М. Калініна – Х.: Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харк. авіац. ін-т», 2018. – 128 с.
9. Навчально-методичне забезпечення дисципліни "Стратегічне управління підприємством" для бакалаврів / Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харків. авіац. ін-т" ; розроб. О. М. Калініна. - Харків, 2019. - 194 с. - http://library.khai.edu/library/fulltexts/doc/_1011Strategichne.pdf, що містить: конспект лекцій, навчальний посібник «Стратегічне управління», методичні вказівки до практичних занять, методичні вказівки до виконання розрахункових (розрахунково- графічних) робіт, теми екзаменаційних питань, рекомендована література, інформаційні ресурси.

14. Рекомендована література

Базова

1. Дикань В.Л. Стратегічне управління. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 272 с.
2. Скібіцька Л.І., Матвеев В.В., Щелкунов В.І., Подреза С.М. Стратегічне управління корпораціями. – Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 480 с.
3. Фомичев А.Н. Стратегический менеджмент: Учебник для вузов. – Дашков и К. – 2014 г.. – 468 с.
4. Хангер Дж.Д., Уилен Т.Л. Основы стратегического менеджмента: учебник. – Юнити-Дана 2012 г. 637 с.
5. Стратегічне управління корпораціями. Навч. посіб. / Л.І. Скібіцька, В.В. Матвеев, В.І. Щелкунов, С.М. Подреза. – К.: «Центр учбової літератури», 2016 – 480 с.
6. Токмакова І., Дикань В., Зубенко В., Маковоз О., Шраменко О. Стратегічне управління. Навчальний посібник К.: Центр учбової літератури, 2019. – 272 с.
7. McGraw-Hill The Competitive Enterprise: 10 Principles of Business Excellence for Increased Market Share. 2002. – 386 p.
8. Business Economics author Pratibha Bagga | Source: NMIMS University. - Режим доступу: https://studentzone-ngasce.nmims.edu/content/Business%20Economics/Business_Economics_Book_trOWJ916T5.pdf
9. Negotiation strategies and skills in international business author Kosar Mahmoodi | Source: Theseus. - Режим доступу: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/42807/Mahmoodi_Kosar.pdf?sequence=1

Допоміжна

- 1) Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
- 2) Закон України «Про господарські товариства» від 17.06.2018 № 1576-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236/96-вр>
- 3) Податковий кодекс України від 01.09.2018 № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
- 4) Закон України «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 03.08.2018 № z0336-13 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>
- 5) Цивільний кодекс України 04.11.2018 № 435-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15/>
- 6) Бровкова О.Г. Стратегічний менеджмент. Навчальний посібник К.: Центр навчальної літератури, 2012. – 224 с.

- 7) Кениче Омае Мышление стратега. Искусство бизнеса по-японски / Издательство «Альпина Паблишер», 2018 – 211 с.

15. Інформаційні ресурси

1. www.nau.kiev.ua – Нормативні акти України.
2. www.ukrpravo.com – Українське право.
3. www.ezi.ru – Енциклопедичний словник
4. www.ukrstat.gov.ua - Державна служба статистики України